

IMP podpisal samoupravní sporazum o temeljih plana

Dne 14. 6. 1976 so predstavniki vseh 16 TOZD in DSSS našega podjetja slovesno podpisali samoupravni sporazum o temeljih plana.

Samoupravni sporazum je sestavljen iz uvodnega in 12 poglavij. Sestavni del pa so še tabele o delitvi dela, o izvozni dejavnosti in investicijah.

Sporazum predvideva 4 DSSS in delovne organizacije vrste planov: dolgoročni (programski usmeritev, srednjeročni kot temeljna oblika (razvojni plani), letni plan (poslovni plan) in operativne plane. Nivoji planiranja so samoupravni plani TOZD,

Vsebinsko pa so s samoupravnim sporazumom predvidena kot predmet planiranja vsa področja iz življenja delovnih kolektivov to je: proizvodnja in poslovna poli-

Prvi je samoupravni sporazum podpisal glavni direktor tov. Stanko Krumpak

Predstavniki TOZD podpisujejo samoupravni sporazum o temeljih plana

tika, zlasti pa še področje lastne dejavnosti družbenega standarda. Eno od centralnih vprašanj so medsebojni poslovni in drugi odnosi med TOZD v IMP in izven IMP, katerih izhodišče so dohodkovni odnosi v obliki internih cen, ki morajo biti sporazumno dogovorjene. Precejšen poudarek je podan tudi odnosom solidarnosti in vzajemnosti pri reševanju tekočih problemov in pri iskanju skupnih razvojnih usmeritev.

Sestavni del tega samoupravnega sporazuma so tudi sporazumi, ki urejajo področje konkretnega izvajanja

poslovne politike na področju nabave in prodaje v najširšem smislu. Posamezne TOZD so v tem smislu že izvedle postopek usklajevanja proizvodnih programov na jugoslovanski ravni (klimatizacija, črpalke, avtomatika).

Prav tako so v samoupravnem sporazumu predvideni načini za svobodno menjavo dela (za SIS) in za dogovarjanje z družbenopolitičnimi skupnostmi.

Posebej je izpostavljen problem odgovornosti z jasno razmejitvijo na samoupravne poslovodne in družbenopolitične strukture.

V postopku usklajevanja planov med TOZD je predviden postopek samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja z upoštevanjem naslednjih načel: načela javnosti in jasnosti ciljev, ponovne proučitve upravičenosti, iskanja več rešitev, temeljitosti priprav, ravnotežja in socialne varnosti.

In ob koncu — to je šele začetek in osnova za bistveno drugačen način obnašanja, ki bo pokazal svoje rezultate ob velikih naporih, ki jih bo treba vložiti za afirmacijo samoupravnega planiranja.

Razpravljamo o osnutku zakona o združenem delu

Skoraj v vseh TOZD so bili zaposleni seznanjeni bolj ali manj obširno z osnutkom »male ustave«. Uvodničarji so se bolj ali manj potrudili, da bi bila prva informacija kar najboljša. Verjetno nihče ni pozabil omeniti, da je osnutek zelo obširen, saj ima preko 640 členov. Toda od teh členov jih le določen del obravnava združeno delo in ti so za nas pomembni, te bi morali vsaj prebrati, premisliti, kaj to pomeni v vsakdanu za nas, kaj je dobro, kaj bi bilo lahko še bolje.

Za nas so določila o združevanju svobodnih umetnikov, obrtnikov ali kmetov drugotnega pomena, pripombe k tem določilom bodo dali tisti, ki jih zadevajo.

Večkrat je informacija ostala res samo informacija in ni segla globlje — saj bi bilo treba obenem tudi oceniti samoupravne razmere v posameznih sredinah doslej in kako naj bi bilo po novem naprej. Osnutek prinaša mar-

sikaj novega, kar se bo v prihodnjih letih še razvijalo. Zato vam ob tako pomembnem gradivu ne sme biti vseeno. Ne smemo potem tarnati, zakon nas je prisilil, da moramo tako in tako ravnati. Ta zakon sedaj ustvarjamo sami. Osnutek je tu, vse se lahko še dopolni, črta, spremeni. Zato je tudi organizirana javna razprava. Možnost seznaniti se z osnutkom ima vsakdo. TOZD in DSSS so jih razdelile po sindikalnih skupinah, nosilec javne razprave je sindikat. In kdo je kriv, če so osnutki običajni nekje v predalih in potem ugotavljamo na splošno, da v Sloveniji ni pripomb.

S prvo informacijo se javna razprava še ni končala. Časa imamo še dva meseca, da se pošteno dogovorimo in povemo svoje pripombe. S tem, da molčimo, ne bomo ničesar prispevali, da bi bil zakon boljši in da bi bil res delavski zakon.

Predsednik republike odlikoval delavce IMP TOZD Iv. gorica

Na svečanostih ob prazniku OF, 27. aprila, in 1. maju so bila v občini Grosuplje podeljena državna odlikovanja, katera so po ukazu predsednika republike tovariša Tita prejeli tudi delavci TOZD Livarna Ivančna gorica. Priznanje jim je svečano podelil predsednik občine Grosuplje.

Medaljo zaslug za narod so prejeli:

FRANC KASTELIC, roj. 26. 6. 1944 — za dosežene uspehe pri organizaciji delovnega procesa v livarni in za družbenopolitično delo, saj je bil iniciator za ustanovitev osnovne organizacije ZK v TOZD. Poleg tega pa je tudi delegat v delegaciji zbora

združenega dela skupščine SRS.

MARJAN SEŠEK, roj. 26. 10. 1936 — za izredno aktivno delo v sindikalni organizaciji temeljne organizacije združenega dela in podjetja. Njegova zasluga je, da se je OOS močno uveljavila v podjetju. S svojim osebnim vzgledom in delom pa je ve-

liko pripomogel k razvoju proizvodnega procesa v livarni.

JUSTILAVRIČ, roj. 21. 1. 1924 — za dolgoletno delo v neposredni proizvodnji, kjer je vseskozi opravljala odgovorno delo. Njen osebni vzgled in prizadevnost je pozitivni vplivala na ostale sodelavce in so ji kot vzorni članici delovnega kolektiva zaupane tudi naloge v samoupravnih organih, kjer aktivno sodeluje.

MIHAEL KULAR, roj. 3. 7. 1931 — je prejel **ME-DALJO DELA** za dolgoletno članstvo v delovni skupnosti TOZD Livarna Ivančna gorica. S svojim osebnim zgledom in prizadevnostjo se je odlikoval pri opravljanju delovnih nalog, kar se je odražalo tudi pri sodelavcih na delovnem mestu. Zato so mu bile tudi zaupane naloge v samoupravnih organih.

Odlikovancem iskreno čestitamo in jim želimo še nadaljnjih uspehov pri delu in v kolektivu.

POSOJILO ZA CESTE

Sredi junija je stekla akcija vpisovanja, o namenih in pogojih vpisa smo pisali že v prejšnji številki Glasnika. Po podatkih republiškega štaba je bila 20. junija na prvem mestu grosupeljska občina, ki je že skoraj dosegla predvideni znesek, od ljubljanskih pa občina Bežigrad.

Po naših TOZD pa je bilo stanje naslednje: (18. 6. 1976)

TOZD	vpisalo	zaposlenih	vpisana vsota
SKIP	109	139	205.700,00 din
TRAA	275	397	496.600,00 din
PMI	154	430	370.500,00 din
BLISK	58	216	117.300,00 din
EKO	akcija šele začenja		
TEN	akcija šele začenja		
PM	128	352	271.900,00 din
DS	akcija šele začenja		
KLIMA	196	354	436.560,00 din
PB	82	98	260.200,00 din
TIO	140	203	292.700,00 din
OV	275	527	526.200,00 din
ZST	26	32	71.100,00 din
EM	117	588	396.540,00 din
DVIGALO	akcija šele začenja		
LSL	110	308	380.000,00 din
DSSS	80	196	175.200,00 din

Vse, ki posojila še niso vpisali, pozivamo, da to storijo čimprej, da bomo vpis lahko zaključili do 15. julija.

Prosta učna mesta

V TOZD TRAA in SKIP so še prosta učna mesta za naslednje poklice:

kovinostrugar
splošni ključavničar
strojni ključavničar

Prošnje sprejema kadrovska — splošna služba DSSS, Titova 37, Ljubljana do zasedbe učnih mest.

IMP GLASNIK izdaja delovna skupnost IMP — Industrijskega montažnega podjetja v Ljubljani. Izhaja mesečno v 5.586 izvodih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Titova 37. Ureja uredniški odbor: Rudi Bukovec, Anton Križan (glavni urednik), Anton Štrus (odgovorni urednik), Valter Tischer, ing. Janez Trost, ing. Vane Učakar, Jože Weis. Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS, št. 421-1/72 z dne 26. septembra 1974 je IMP Glasnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

barcaffè

ŠAMPION KVALITETE

PREHRABNA INDUSTRIJA
PORTOROŽ

Novosprejeti
člani ZK
ljubljskih
TOZD

Sprejem novih članov v ZKS

Na dan mladosti, 25. maja, je svet ZKS IMP organiziral svečani sprejem novih članov v ZK.

Slovesnosti, ki je bila v ta namen organizirana, sta se udeležila tudi predsednik občinske konference SZDL tov. Jožko Pirnar in namestnik sekretarja Občinskega komiteja ZKS Ljubljana-Bežigrad tov. Jože Bučar.

Ljubljanske OO ZK so sprejele v članstvo 42 novih članov, med njimi največ OO ZK OV, in sicer 15.

Novim članom je najprej spregovoril sekretar sveta ZKS IMP tov. Ciril Kurent in dejal: Korak, ki ste ga danes naredili, sigurno pomeni za vsakega izmed vas veliko prekretnico v življenju, ne v tej smeri, da boste začeli živeti in delati drugače, pač pa v tej, da delate s tem, da prevzimate članstvo v ZKJ prevzeli nase tudi večjo odgovornost, postavljate se v vrste ZK, ki morajo biti nosilci idejne enotnosti. Sekretar sveta je v nadaljevanju govoril o liku komunista in lastnostih, ki jih človek — komunist mora imeti. Nadalje je dejal, da z današnjim sprejemom želimo še posebno počastiti dan mladosti in rojstni dan tov. Tita. V nadaljevanju je tov. Kurent spregovoril tudi par besed o pomenu praznika dneva mla-

dosti in tov. Tita, svoj govor pa je zaključil:

Ko govorimo o revoluciji v naši družbi, ki jo nadaljujemo in uresničujemo še danes, ne moremo o tem govoriti ločeno mimo imena tov. Tita. Tito in naša revolucija, Tito in naš povojni razvoj sta praktično eno. Tov. Tito je naša preteklost, on je naša sedanjost, on je naša prihodnost. Novosprejetim članom sta zatem podelila članske knjižice in posebne značke namestnik sekretarja OK ZKS tov. Bučar in sekretar sveta ZKS IMP tov. Kurent.

Tov. Bučar pa je nato govoril o nalogah, ki so pred nami. Posebno pozornost je namenil osnutku zakona o združenem delu in samoupravnem planiranju. Na koncu pa je tov. Bučar zaželel obilo

uspešnega dela našim novosprejetim članom.

Slovesnosti ob sprejemu novih članov pa je bila pridružena tudi podelitev zlatih znakov ZKJ, ki sta ju za svoje dolgoletno članstvo in ak-

tivno družbenopolitično delo prejela naša člana iz Dijaškega doma Domžal tov. Kolencova in tov. Košir. To priznanje so prisotni nagradili z burnim aplavzom in prisrčnimi čestitkami.

Naj za konec tega članka še enkrat čestitamo vsem novim članom in jim zaželimo mnogo uspešnega družbenopolitičnega in samoupravnega dela.

C. K.

Zbrane komuniste je pozdravil sekretar sveta ZK IMP Ciril Kurent

Seminar za izobraževanje kadrov montažnih podjetij

Od 10. do 14. maja je bil »na Trati« seminar za delavce drugih podjetij, ki vgrajujejo našo opremo. Odziv je bil tolíkšen, da bi lahko priredili še več seminarjev, vendar smo bili prisiljeni število udeležencev omejiti na 15 (navzočih je bilo 17) in to zaradi prostora ter tudi samega načina predavanja in demonstracije proizvodov. Upoštevati smo morali tudi to, da nismo ovirali redne proizvodnje.

Od ponedeljka do vključno srede je predaval dipl. inž. Janez Smole o delovanju, montaži avtomatike in o sistemih priprave tople vode, centralne kurjave, prezračevanja in klima napravah. Predavanje je bilo na zavidljivi strokovni višini in zelo zanimivo podano. Vsi udeleženci so se zelo pohvalno izrazili o novem načinu nazornega podajanja snovi. Cilj tega predavanja je bil, da bi se udeleženci dodobra poučili, kako deluje in čemu služi avtomatika. Pri vsem tem pa smo posvetili veliko pozornost pravilni montaži vseh elementov, ki so predpogoj za pravilno delovanje avtomatike. Na terenu še vedno najdemo napačno vgrajene elemente! Mnogim ni jasno, kaj je RVru oz. RVmu! Popolna zmeda je pri mešalnih pipah. Kaj je leva oziroma desna pipa, še dolgo ne bo jasno na terenu. Kljub zelo dobrim perspektivam! Samo montaža tipal TTu, elektromotornih ventilov, elektromotornih pip, žaluzij, merilnih zaslonk, dušilnih loput, odbojnih loput, je mnogokrat neresljiv rebus. Tovrstne napake, ki se čisto pojavljajo, so mnogokrat posledica slabih projektov, eksperimentov projektantov, ki so nedognani. Na seminarju smo zlasti želeli, da bi udeleženci dojemali, kako je važna pravilna montaža in da je sistem pravilno izbran. V slučaju nejasnosti pa naj se posvetujejo s projektantom in skupaj rešijo problem, kot si je zamislil projektant oziroma ga spremene. Pravilen sistem je predpogoj dobrega dela avtomatike.

Na panojih so demonstrirali sisteme (priprava tople vode, centralna kurjava), da je bil prikaz delovanja avtomatike nazoren in vsakemu jasen.

Zaključek tega dela je bil, da pri avtomatiki največkrat odpove človek.

1. pogrši pri naročilu (netočni podatki)
2. pri napačni vgradnji
3. avtomatike ne umerijo
4. ko je avtomatika vgrajena, so zanje vsi problemi rešeni.

Ogromna večina popolnoma zanemari vzdrževanje, ki je predpogoj vsakega pravilnega in dobrega delovanja. Ta del dejavnosti je skoro povsod zanemaren in zaradi tega tudi avtomatika ne more služiti svojemu namenu. Težka situacija v energiji (radi pomanjkanja le-te) in draga kurjava, dajo misliti koristnikom, da je predpogoj prihranka energije in izdatkov, le dobro umerjena in pravilno montirana avtomatika ter redno nadzorovana in vzdrževana. Verjetno je bil tudi radi tega tako velik odziv na seminarju.

V četrtek smo imeli na programu predavanje o obtočnih črpalkah, ki ga je imel dipl. inž. Stane Zagoričnik.

Bogat izbor in obsežen program naših obtočnih črpalk je bil nazorno prikazan na tem predavanju. Posebno pozornost smo posvetili centrifugalni črpalki CT, dvojnemu črpalnemu agregatu DCT, obtočne črpalke VA, obtočne črpalke G, črpalke AV in BV ter obtočne črpalke GH in stara izvedba OČ 102. Posebno nazorno je bila prikazana sestava posameznih črpalk, sestavnih delov in način vzdrževanja. Napake, ki se danes pojavljajo, so predvsem nastale zaradi tega, ker je bilo na trgu pomanjkanje črpalk za potrošno vodo. V ta namen so koristili obtočne črpalke, ki niso namenjene za to. Sedaj, ko razpolagamo z AV in BV črpalkami, smo rešili velik problem. Pri predavanju se je točno pojasnilo, čemu služi posamezen tip, način vgradnje in seveda vzdrževanje. Vedno pa je bil poudarek na novem proizvodu, ki na tržišču še ni znan.

Tov. Branislav Seljak je predaval o nivojskih in tlačnih stikalih. Ta dva proizvoda naše tržišče še ni popolnoma sprejelo in to zaradi nepoznanja. Večina uporabnikov prezre podatek, da je maksimalen preklopni tok 1 A. Zaradi tega pogosto pregrevajo magnetna stikala. To je bil glavni vzrok nezaupanja. Tlačna stikala, problem je v nastavitvi le-teh na terenu oziroma razstavljanje nastavitvene vrednosti zaradi močnih tresljajev. Vse te probleme je skušal tov. Seljak pojasniti, dal je točna navodila za montažo in seveda pojasnil način delovanja. Tudi za to predavanje je bilo časa premalo.

V petek je dipl. inž. Marko Bregar predaval o protistrupnih aparatih Alfa-Laval, Schriff-Hem in ostalem programu izvenserijske proizvodnje. Posebno je poudaril primaren proizvod Schriff-Hem. Zelo nazorno in dokumentirano predavanje z izračuni je vsem udeležencem jasno predstavilo nov proizvod.

Iz komercialne službe sta inž. Miha Vrhunc in Stane Kladnik podala v glavnih obrisih naročanja,

potrditve, rokov in cenah. Servisna služba je na hitro opisala način dela, priznavanje garancije, prodajo rezervnih delov, umerjanje avtomatike in delo serviserjev na predstavništvih.

Na koncu smo obiskali tudi ostale proizvodne obrate TOZD TEN, TOZD OV in TOZD Klima. Tu so udeležencem seminarja pokazali vse proizvodne obrate, kar je vse naredilo nanje ugoden vtis! Posebno oddelke TOZD TEN — šibki tok, kjer proizvajajo tranzistorso regulacijske ojačevalnike, tipala TTv, antene, televizijske predajnike itd.

Udeleženci so bili s seminarjem zelo zadovoljni in polni hvale. Presenečeni so bili nad obsežnim proizvodnim programom podjetja »IMP« kot celote. Predmet diskusije je bila kvaliteta izdelkov našega podjetja TOZD TRAA. Pri tako pestri proizvodnji, na tako malem prostoru je bilo za vse presenečenje. O kvaliteti smo diskutirali z drugega zornega kota. Pojasnili smo, da je reklamacijam in okvaram pogosto vzrok neznanje in malomarnost pri ravnanju z našimi proizvodi. Udeleženci so to sami uvideli, tako da je prvotni ton na reklamacije na koncu izzvenel za nas mnogo bolj ugodno. Razšli smo se kot prijatelji. Udeleženci pa bodo pravi ambasadorji naših proizvodov. Mi pa upamo, da bodo znanje, ki so ga pridobili na tem seminarju, koristno uporabili pri vsakdanjem delu in s tem največ doprinesli k dobremu glasu naše proizvodnje.

Opazili smo, kako pozorno so vsi udeleženci sledili vsemu dogajanju, ne le na seminarju, ampak tudi v sami proizvodnji. Vse to naj nam bo v spodbudo, da bo v bodoče vse še boljše, boljše kvaliteta, večja disciplina in vse drugo, kar je vezano na naš delovni proizvod. Kajti to je pogoj, da bo kupec dobil zaupanje v naš izdelek in našo samoupravno delovno skupnost.

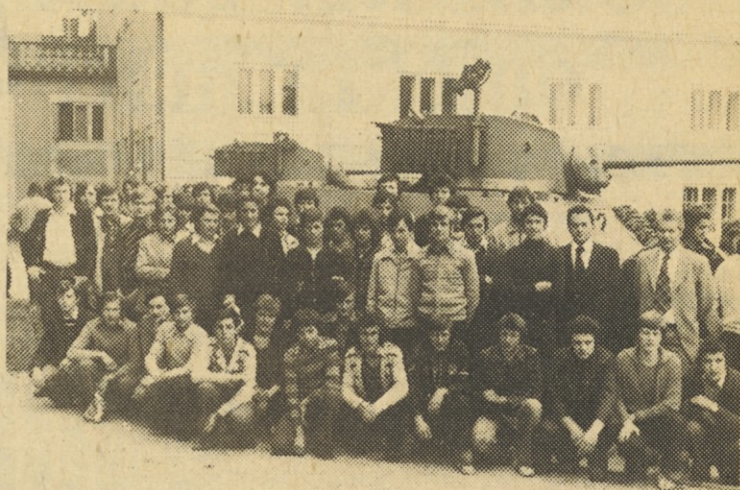
IVAN TEŽAK

Do 15. julija bomo zaključili vpis posojila za ceste. Med tistimi, ki so posojilo že vpisali, so tudi naši delavci na gradbišču v Poreču

Tov. Ciril Kurent, sekretar konference ZK IMP, govori zbranim učencem na Cankarjevem vrhu

Učenci TOZD TEN — njihova ekipa je zmagala v malem nogometu

USPEL DAN UČENCEV V GOSPODARSTVU

Dne 25. maja zjutraj so se pred halo Tivoli zbrali učenci v gospodarstvu iz ljubljanskih TOZD in delegacije iz vseh zunanjih TOZD. Kot običajno smo tudi letos organizirali zanje posebno praznovanje dneva mladosti. Na zborni mesto jih je prišlo preko 500.

Program praznovanja je obsegal:

- pohod na Cankarjev vrh
- kulturni program, posvečen dnevu mladosti in 100-letnici rojstva Ivana Cankarja
- športna tekmovanja
- zakuska.

Izpred hale Tivoli so se učenci podali na Cankarjev vrh, kjer jih je nagovoril tov. Ciril Kurent, sekretar sveta ZK, kulturni program pa so pripravili dijaki našega dijaškega doma iz Domžal. Najboljši učenci so prejeli

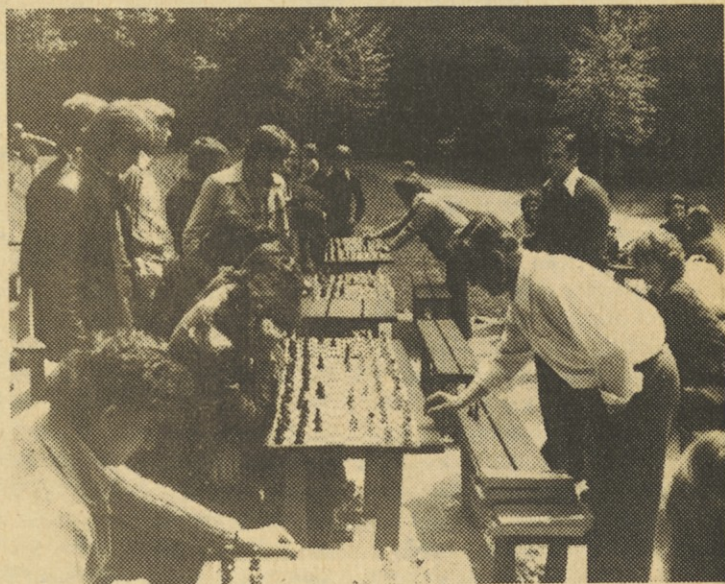
knjižne nagrade — izdane odlomke iz del Ivana Cankarja, kot priznanje za njihov trud.

Zadnji del programa pa je bil v Mostecu, oz. na igrišču Ilirije. Simultanke sta igrala tov. Alojz Zalar in Venčeslav Mišček, vsak na petih deskah. Edini, ki je partijo dobil s tov. Zalarjem, je bil Zlatko Hlade iz TOZD PMI Maribor. Mišček je zmagal na vseh petih deskah. Najbolj razburljiva pa so bila srečanja v malem nogometu, ki so obenem s finalno tekmo med TOZD TEN in PM Koper pomenila tudi uradni zaključek praznovanja. Prehodni pokal je tokrat osvojila ekipa učencev TOZD TEN.

Za dobro počutje vseh udeležencev srečanja, ki je prav gotovo lepo uspelo, pa je poskrbela naša TOZD Družbeni standard.

V nogometu je šlo zares

Med simultanko

Otvoritev sodobnega hospitalnega objekta mariborske bolnišnice

Solidarnost delovnih ljudi organizacij združenega dela mariborske, lenarške, ptujske, ormoške in slovenjebistriške občine, Regionalne zdravstvene skupnosti Maribor in s sodelujočo SR Slovenije je zaključena z velikim uspehom pri izgradnji Splošne bolnišnice Maribor.

Hospitalna stolpnica, dolga leta skelet, ki nas je vse predolgo bodel v oči, je dograjena. Nastal je sodoben bolniški objekt, plod solidarnosti delovnih ljudi, rezultat današnjih tehnoloških zmogljivosti ter potreb sodobne medicinske znanosti.

Stolpnica z dvanajstisoč kvadratnimi metri ima 12 etaž, pritličje in klet. Vse etaže razen otroške, so gradbeno in funkcionalno enake. Oprema je univerzalna.

Tak koncept omogoča vsestransko namestitvev kirurškega bolnika ali poškodovanca v katerikoli etaži. To pa pomeni, da so pacienti lahko sprejeti na drugi oddelek pod popolnoma enakimi funkcionalnimi pogoji dela.

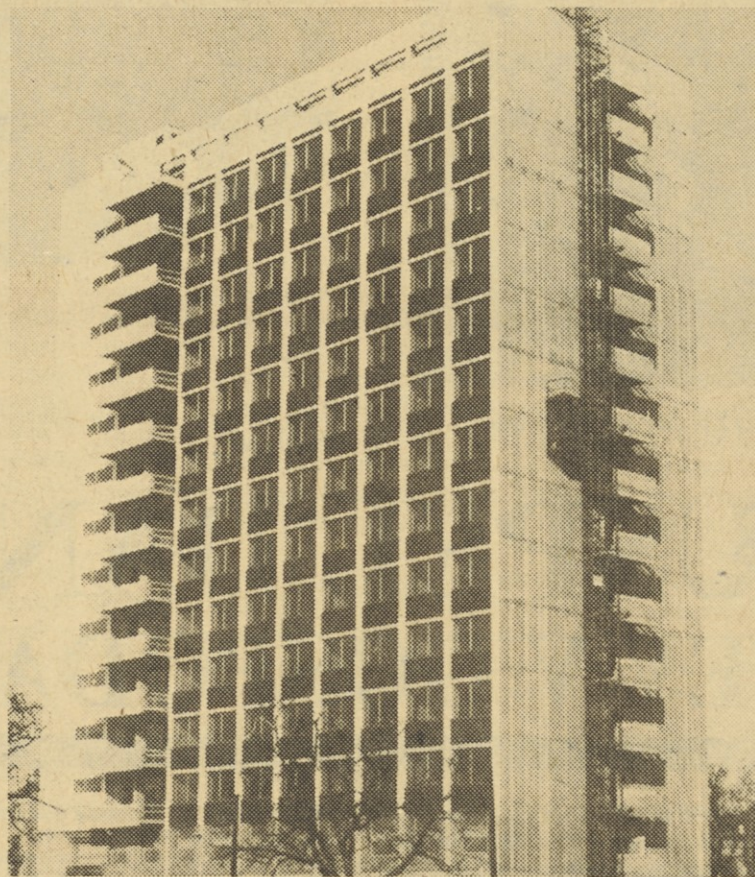
Vsaka etaža je zaokrožena enota. Pacienti bodo nameščeni v svetlih, zračnih in prostornih šestposteljnih, štiriposteljnih in dvoposteljnih sobah.

Dvoposteljne sobe so namenjene najtežjim bolnikom, kjer je potrebna intenzivnejša nega. Vsaka bolniška soba ima priključke na medicinske pline in podpritisk za aspiracijo.

Posteljne enote so opremljene z lastnimi sanitarijami, toaletnimi prostori in izlivi. Skupen je dnevni prostor, kjer se bodo mobilni bolniki lahko zadrževali in kjer bodo servirani dnevni obroki hrane.

S tem je dosežena domačnost, ki vsekakor pozitivno vpliva na počutje bolnika. Timski sestrski prostori so razporejeni tako, da je pot med sestro in pacientom najkrajša in da je zveza permanentna. V vsaki etaži je prostor, kjer se bo lahko vršila osnovna fizikalna terapija. Ločeni funkcionalni prostori bodo omogočili zdravnikom lažje delo, pacientom pa večjo sproščenost in boljše sodelovanje, kar je bilo v sedanjih prenatrpanih prostorih zelo otežkočeno.

Hospitalna stolpnica je prav gotovo največja pridobitev v času delovanja splošne bolnišnice v Mariboru. V trenutku, ko se delovni ljudje širše mariborske regije skupaj s pacienti in zdravstvenimi delavci

veselimo te nove pridobitve, pa bi bilo napak, da ne bi opozorili na to, da sprejeti program izgradnje regionalne splošne bolnišnice Maribor z dokončanjem hospitalne stolpnice še ni zaključen. V polnem teku so dela na izgradnji I. faze funkcionalne (namembnost: centralna intenzivna terapija, administracija za celotno stolpnico, garderobe in sanitarije za zdravstveni kader ter strojnice), ki bo dokončana pomladi 1977. Žal pa se dela II. faze funkcionalne zaradi pomanjkanja denarnih sredstev še niso pričela. Prav ta druga faza funkcionalne pomeni organsko jedro kirurgije. Po sprejetem programu vsebuje ta faza naslednje objekte: operacijski trak z instrumentalno diagnostičnimi kabineti, opeklinski center, kirurške specialistične ambulante z urgentno službo, oddelek za transfuziologijo in imunohematologijo ter centralni laboratorij.

Z gornjim uvodom smo na kratko seznanili predvsem delavce iz mariborske regije o dovrstitvi prve faze izgradnje mariborske bolnišnice, saj so tudi oni v veliki meri s svojim delom in s samopriskom pripomogli k temu, da je bil objekt končno dograjen.

Ob tej priliki moramo poudariti, da je tudi naša TOZD v Mariboru sodelovala pri izgradnji bolnišnice, predvsem pri izdelavi odnosno montaži centralne kurjave, vode, klimatskih naprav odnosno prezračevalnih naprav.

Naši delavci so izvršili dobavo in montažo kotlarne, ki ima kapaciteto 14 giga in jo karakterizirajo 4 veliki OMNICAL kotli, od katerih sta dva toplovodna kotla, en kotel je dvoživka z možnostjo proizvodne visokotlačne pare in istočasno proizvodnjo tople vode v razmerju 60:40 in čisti parni kotel s kapaciteto 4 tone pare na uro.

Na vseh kotlih so vgrajeni turbo gorilci Sacke, ki omogočajo čim bolj racionalno porabo mazuta.

Kapaciteta kotlarne pokriva vse potrebe po ogrevanju, pripravi tople vode in proizvodne pare vsaj za obdobje naslednjih 10 let.

Veliko dela je bilo storjenega pri napeljavi cevovodov centralne kurjave, vode, tople vode, parovode in povratne vode, po podzemnih hodnikih odnosno kolektorjih, ki so dolgi ca. 520 m, kateri povezujejo poleg pralnice, kotlarne, kuhinje vse bolniške objekte.

Kot izvajalci smo se srečevali s precejšnjimi težavami, odnosno ovirami, pri čemer mislimo predvsem na nabavo investicijske opreme, ki se v Jugoslaviji ne proizvaja, je pa že v fazi grobih instalacij primarna.

Zapora uvoza opreme v zadnjih mesecih je tudi pri izgraditvi tega objekta povzročila neplanirane zamude, določene zadeve pa še glede novih predpisov o uvozu še danes niso v celoti rešene.

Poleg montažnih del moramo omeniti, da je bilo večina montažnih del zgrajenih po projektih, ki jih je izdelal projektivni biro naše TOZD ob sodelovanju TOZD projektivni biro Ljubljana. Za projektante predvsem mlajše, ki so se vključili v delo pri projektiranju, je bila to velika šola, saj so se srečevali pri svojem delu z dokaj zahtevnimi in težkimi nalogami, saj gre pri izvedbi montažnih del na tem objektu za tako obsežna in strokovno zahtevna dela, ki zahtevajo veliko znanja, odgovornosti in strokovnosti.

Razumljivo je, da velja to tudi za vse tiste tehnične in strokovne kadre ter delavce v neposredni proizvodnji, ki so opravljali delo v montaži.

Predvsem je treba omeniti delo projektantov v zvezi izdelave projekta podpostaje, katera je glede svoje opremljenosti in funkcionalnosti zahtevala še posebno strokovnost in znanje.

Pri vseh zgoraj opisanih delih je sodelovala ekipa ca. 20 do 30 delavcev in sicer monterji centralne kurjave, vodovoda in klimatskih naprav. Delavci so svojo nalogo dobro opravili ter bili posebej pohvaljeni od strani investitorja, predvsem pa gre za sluzga za pravočasno in dobro izvršeno delo šefa montaže Lorenčič Ivanu, ki je vodil dela centralne kurjave, Vidmajer Edvardu, ki je vodil dela na montaži vodovoda in Dratšnajder Stanku, ki je vodil dela klima naprav odnosno prezračevanje.

V glavnem so delavci pod vodstvom vodilnih monterjev Štumberger Franca, Muršič Franca in Kašnik Antona delo izvršili solidno in bili vedno pripravljeni delati tudi v podaljšanem delovnem času, da bi bil lahko objekt predan v dogovorjenem roku.

V kratkih obrisih smo nanizali nekaj podatkov ter s tem dali vsaj mali poudarek na dosežen uspeh naših delovnih ljudi ob otvoritvi hospitalne stolpnice v Mariboru.

Potres načel domove naših delavcev

Potresni sunki, ki so zamajali tla v severnoprimeških občinah, so naredili precej škode tudi na domovih naših delavcev, zaposlenih v TOZD TIO iz Idrije. V njihovi občini je prizadetih 800 hiš, od tega jih okrog 10 % predvidenih za rušenje. Občinska komisija, ki je ocenjevala škodo, je ugotovila, da so resneje poškodovana poslopja petih delavcev, od teh je eden iz Breginja. Kako je s pomočjo in kaj pričakujejo, pa so trije odgovorili takole:

Ivan Maurič z Bukovega:

»Eno steno je porušilo, drugače je hiša precej razpokala. Dovolili so nam še stanovati v njej, prvo noč po potresu pa smo spali zunaj. V vasi je porušilo dimnike skoraj na vseh hišah, nekateri sedaj stanujejo v prikolicah, ker so njihove hiše nevarne za bivanje. Moja hiša je zidana s kamnom in razpoke, ki so nastale, bo treba popraviti. Dolej so nas obiskale tri komisije, škoda zaenkrat še ni ocenjena. Pa tudi težko je reči, kolikšna je. Bomo šele videli, ko bomo začeli popravljati.«

— Kolikšno pomoč pričakujete?

»Rečeno je bilo, da bomo ceneje dobili gradbeni material, kar bi se nam precej poznalo.«

Peter Gostiša iz Zadloga:

»Hišo smo morali takoj podpreti, komisija, ki je je prišla pogledat, je dejala, da jo bo treba polovico podreti. Toda nevarno je, ker se bo pri podiranju zrušila tudi druga polovica. Razpoke so res velike in če bi se še enkrat potreslo, bi se podrla, sicer sem pa slišal, da so drugod tako poškodovane hiše predvidene za rušenje.«

— Ste že dobili kakšno pomoč?

»Ne. Nekateri so že dobili posojila, da so lahko začeli obnavljati ali pa graditi novo.«

Pavle Rakar iz Breginja:

»Doma sta samo starša, oče je upokojenec, zemlje je malo. Komisija, ki je hišo pregledala, jo je označila z rdečim znakom, kar pomeni — predvidena za rušenje. Zunaj ni videti tako hudo, znotraj pa je vse razpokano. Gradil bi kje drugje, pa starša nočeta nikamor, kar je tudi razumljivo.«

— Kako je s pomočjo?

»Samo eno noč sta bila na

prostem, potem sta dobila šotor in kmalu tudi prikolico. Jaz prihajam domov samo ob koncu tedna, ker drugače stanujem v Idriji.«

— Boste začeli graditi novo hišo?

»Na to vprašanje vam ne morem odgovoriti, tako kot marsikdo v Breginju ne ta trenutek. Prva pomoč je bila hitra, a sedaj se je zataknilo. Prišle so komisije, čakamo še eno, čas pa teče. Vmešal se je zavod za spomeniško varstvo, Breginj naj ostane tak kot je bil. Najboljša rešitev bi bila montažna hiša, v katero bi se starša do zime še lahko vselila, zima ju v prikolici ne sme najti, pa ne samo njiju, tudi drugih ne. Nekaj smo slišali,

da bodo za prvo silo postavili barake, dokler ne bo rešeno vprašanje obnove. Če bodo ugotavljanje škode in pogovor okrog obnove trajali predolgo, se lahko zgodi, da bodo hiše ostale takšne, kot jih je pustil potres, ljudje pa bodo odšli in se ne bodo več vrnili.

— Kakšno pomoč še pričakujete?

»Rečeno nam je bilo, da bomo dobili 15 starih milijonov dinarjev kredita pod

ugodnimi pogoji. Toda to bo le malo več kot za rušenje in odstranitev ruševin, ker s kamnjenjem hiše verjetno ne bomo več gradili.«

Delavski svet TOZD je že sprejel sklep o pomoči prizadetim, čakajo samo še oceno škode, da bodo sorazmerno razdelili sredstva. Sredstva torej so — vprašanje je, če jih bodo tisti, ki jih potrebujejo, pravočasno tudi dobili.

TOZD TRAA

Milan Koprivc drugi na zveznem tekmovanju

Od 21. do 23. maja je bilo v Kruševcu zvezno tekmovanje učencev v gospodarstvu. Kot predstavnik ljubljanske šole se je tekmovanja udeležil tudi Miran Koprivc, učenec v gospodarstvu TOZD TRAA.

Dosegel je lep uspeh, saj je med 59 tekmovalci zasedel drugo mesto in dobil tako srebrno kolajno.

Z Miranom sva se pogovarjala »na Trati«.

»Končujem šolo, čakajo me še izpiti, učna pogodba mi poteče septembra.

— **Kako, da si se odločil za brusilca?**

»Veselilo me je ročno delo, bral sem razpis IMP in tako sem prišel sem.«

— **Kdo te je izbral za tekmovanje?**

»Šola. Najprej so vprašali mene, če sem pripravljen nastopiti, nato še podjetje in starše. Pravzaprav sem bil presenečen, da mi toliko zaupajo.«

— **Si se za tekmovanje pripravljaj?**

»Vedel sem, da bom moral brusiti osovino, malo sem ponovil tolerance, sicer pa sem imel časa samo 8 dni.«

— **Kako je tekmovanje potekalo?**

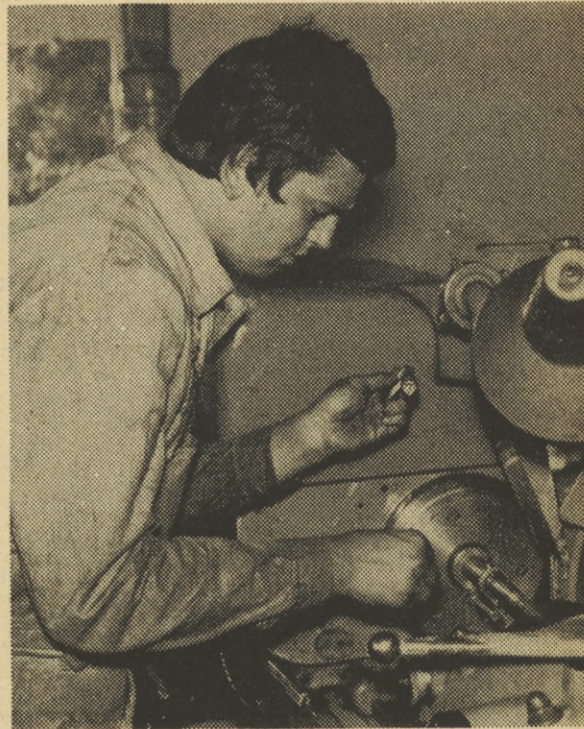
»Ker sta bila samo dva stroja, sta delala dva hkrati. Ocenjevala se je obdelava, točnost in čas. Zbrati je bilo možno 1000 točk, dosegel sem jih 723, zmagovalec iz Kruševca pa 780. Bil je boljši od mene, saj se je za tekmovanje gotovo bolj pripravil. Drugače je bilo tekmovanje dobro organizirano in se ga je udeležilo 1200 mladitih iz vse države. Reprezentanca slovenskih kovinarjev je štela 9 tekmovalcev, osvojili smo tri kolajne in eden še zlato uro tov. Tita, ker je dosegel 1000 točk.«

— **Si pred tekmovanjem kaj razmišljal, kako se boš uvrstil?**

»Drugega mesta prav gotovo nisem pričakoval.«

— **Pa se povrniva na učno dobo. So se ti pričakovanja izpolnila?**

»Redno sem dobival vajeniško nagrado in to moram reči, da med najvišjimi. Sodelavci so bili z mano prijazni. Šola mi posebnih preglavic ni delala. V kolektivu sem se

dobro počutil. Vem pa, da sem sedaj dobil osnovo, izkušnje pa pridejo z leti.«

— **Ali boš po pretečeni učni dobi ostal v TOZD TRAA?**

»Delovno mesto mi je zagotovljeno in bom ostal vsaj nekaj let in skušal končati še kakšno šolo.«

Takšni so cilji in načrti mladega Ljubljancana. Tekmovanje mu je ostalo v lepem spominu in je bila lepa manifestacija bratstva in enotnosti naših narodov.

Miranu za dosežen uspeh iskreno čestitamo!

Najhitreje zgrajeni hotel

Polotoček v Poreču, kjer je že stal stari hotel Parentium, se je spremenil v veliko gradbišče, ki pa ga iz okolice sploh ne vidite, ker je skrito med borovci. Tu številni delavci hitijo, da bi v izredno kratkih rokih dokončali svoja dela. Sezona se hitro bliža, gostje bodo sredi julija prišli in do takrat mora biti vse nared. Izkušnja z Bernardinom se v Poreču ne sme ponoviti. Kot kaže, bo šlo vse po načrtih in tako bodo gradbinci in tudi mi pravzaprav prekosili samega sebe.

Številni parkirani avtomobili s slovenskimi registracijami že pred prihodom na gradbišče opozarjajo, da delajo tu delavci naših podjetij. Vsa dela na hotelu je prevzelo GP Tehnika iz Ljubljane. Graditi so začeli v začetku letošnjega leta. Naše podjetje je s Tehniko sklenilo pogodbo, da bomo od 1. februarja 1976 do 25. junija 1976 naredili vodovodne instalacije, ogrevanje, prezračevanje, kotlarne, kompresorsko postajo, plinsko omrežje, razhladilno opremo in dela na zunanjem bazenu. Ko so naši monterji začeli delati, smo podpisali še več kot deset predračunov za dodatna dela, ki jih prvotna pogodba ni zajemala.

Vsa montažna dela sta

prevzeli TOZD Ogrevanje-vodovod in TOZD Klima iz Ljubljane. Da je bil tempo del izreden, najbrž ni treba posebej poudarjati. Tako so delavci pravzaprav »priganjali« drug drugega, ker nihče ni hotel zamujati, saj so za zakašnitev zagrožene v pogodbah velike odškodnine.

NA MORJU IN VENDAR DALEČ STRAN

Naši monterji so prišli na gradbišče februarja letos. Jasno je bilo, da bo treba delati cel dan, ob sobotah in tudi večkrat ob nedeljah. Z investitorjem smo podpisali posebno pogodbo, tako da naši monterji stanujejo in se hranijo v hotelu Galeb. Aprila in maja je bilo na gradbišču 80

do 90 monterjev vodovodnih instalacij in centralne kurjave in poprečno 10 monterjev klima naprav.

Na gradbišču je bilo sredi junija naših monterjev že precej manj, ker so bila glavna dela že opravljena. Lepo vreme je človeka dobesedno vleklo na obalo, kjer so se že sončili prvi turisti. Med borovci so brneli najrazličnejši stroji. Po grobih ocenah je bilo vseh delavcev prek 500, številni obrtniki so namreč hiteli z zaključnimi deli. Za ilustracijo: ploščice je polagalo okrog 50 pečarjev, dela pa so imeli dovolj — saj so morali obložiti s keramiko prek 9000 kvadratnih metrov površine.

Drugače je na gradbišču tako kot drugod. Edino, kar

vidi tudi laik, je nekoliko manj urejeno gradbišče. To je razumljivo, če vemo, kakšni so roki in koliko delavcev je vedno na delu.

Naši monterji so posebej poudarili dobro sodelovanje z nadzornimi organi investitorja. To je tudi eden od pogojev za uspešen zaključek del. Po posameznih časovnih planih bodo vsa dela končana v pogodbenih rokih. V nekaj več kot 300 kopalnicah se bodo od 15. julija naprej že lahko umivali gostje.

TOZD OV je 1. maja poslal na delo tudi skupino izolaterjev, junija jih je bilo z vajenci 12. Tudi oni hitijo, saj delajo od 6. do 18. ure in tudi ob sobotah in nedeljah ter so tako nekoliko prekoračili plan, da ne bo proti koncu preveč tesno, kot sami pravijo.

**MONTERJI
SO ZADOVOLJNI**
Ivan Djuron, vodilni monter klima naprav:

»Tu smo od 10. marca. Hi teli smo predvsem na začetku da sedaj lahko s kolikor toliko normalnim delom dohajamo plane in če ne pride kaj posebnega, bomo 1. julija vse zaključili. Gradbišče je nekoliko bolj razmerano, kar je tudi razumljivo.

Stanovanjske razmere imamo urejene, kar je zelo pomembno, saj so zaradi neurejenih razmer zidarji prekinili delo, medtem ko smo mi delali dalje.

Material na gradbišču smo dobivali dokaj redno. Veliko je bilo sprememb projektov in da ni bilo nobenih premeščanj instalacij, se moramo zahvaliti tudi nadzornemu tov. Ivčiču, ki je lahko vsa trenutke monterju povedal kako naj nadaljuje. Doslej takšnim nadzornim nisem nikoli delal.

Kopali se še nismo, ker je morje še premrzlo, pa tudi časa doslej nismo imeli. Kot običajno na gradbišču obveščanje o dogajanjih v TOZD ni najboljšo, ker smo pač oddaljeni in tudi nimamo velikih časa.

Janez Cerar, monter klima naprav:

»Prišel sem z drugo skupino. Kot vidite, časa za pospravljanje ni in še dobro, da ni nesreč, ko pa se vsem tako mudi. Rad delam po terenu nekaj mesecev, potem pa nekaj časa v Ljubljani, da zopet postanem »domače«. Posebno kadar so priprave za nogometne nastope, jih nerad zamudim, igram namreč pri Iahnu. Tu tudi za nogomet ni časa, ker nas delo priganja.

Posebej moram poudariti, da so bili odnosi med monterji tu zelo dobri. Čeprav sta prišla dva vodilna monterja s svojima skupinama, smo bili vedno kot ena celota, kar se je poznalo tudi pri našem delu.

Viljem Muc, vodilni monter centralne kurjave:

»Tempo dela je izreden. Ostala je še polovica monterjev. Končali bomo v 143 dneh, roke smo prehiteli. Gradbišče je dobro organizirano,

je pa res, da smo drug drugega »podili« iz prostorov. Precej kritike, in to upravičene, pa je bilo zaradi hrane, ki je bolj za turiste, ne pa za fizične delavce, ki delajo vsak dan 12 ur. Poleg tega pa je tu vse zelo drago.

Josip Ivčič, nadzorni:

»Prvo: objekt je bil sorazmerno težak za montažna dela. Zakaj? Strojnice so ostale v starem delu, vse se je razširilo in tako je bilo treba vse instalacije pripeljati v kotlarne.

Posebnih težav ni bilo. Poudariti moram dobro sodelovanje z vodilnimi monterji. Priznam, da imate dobre strokovnjake, ki svoje delo poznajo in ga znajo dobro narediti.

Nimam pripomb — z IMP sem več kot zadovoljen.

HOTEL BI LAHKO KONČALI PRED ROKOM

Ob podpisu pogodbe je marsikdo ob pogledu na roke in »penale«, ki jim sledijo, skomignil z rameni in dvomil, če bodo določila pogodbe izpolnjena — predvsem tista, ki določajo časovne plane.

In danes — pred zaključkom: dela bi lahko zaključili pred predvidenim rokom, če bi tudi ostali izvajalci, od katerih smo odvisni, dela končevali pred dogovorjenimi roki.

Neuradno pravijo, da je hotel Parentium gradbišče z najkrajšimi roki doslej v Jugoslaviji. In to velja tudi za montažo. Upajmo, da se pri tehničnem pregledu ne bo kaj zapletlo in da bodo vse naprave normalno delovale. Vsem pa, ki so kakorkoli pomagali, da bodo dela v rokih končana — čestitamo!

Pripravil:
T. ŠTRUS

Skupina monterjev klima naprav

Skupina naših monterjev na gradbišču v Poreču

Naši izolaterji v Poreču

TOZD DVIGALO

Montaža dvigal v Zagrebu

Elektrodvigalo je poslalo na razpis ponudb za montažo dvigal v zagrebški poslovni hiši in je dela kot najugodnejši ponudnik tudi dobilo. Pred letom in tremi meseci so z montažo začeli. Elektrodvigalo se je medtem združilo z Dvigalotehno in se kot TOZD Dvigalo priključilo k IMP. Vsa začeta dela je bilo treba dokončati — tako tudi montažo dvigal v Zagrebu.

JAŠEK KOT DIMNIK

Zagrebska poslovna hiša, kjer bodo imela prostore poleg izvršnega sveta še številna podjetja, ima 25 NADSTROPIJ IN DVE KLETI. Jašek za dvigala se končuje 103 m visoko.

»Pihalo je kot le kaj.

Jašek je bil kot dimnik, kjer je vzgon velik. V hiši je bilo še polno zidarjev, ki so kdaj pa kdaj uporabljali prazen jašek za hitro spravilo odpadkov iz višjih nadstropij. Pa naj bi se slučajno kdo spozabil in nam poslal odpadke na glavo? In če bi slučajno komu kaj ušlo v jašek? « To so vprašanja, ki so se postavljala Stjepanu Buti in Stjepanu Potočkemu, ki sta bila na montaži od prvega dne in sta sedaj ostala v servisu. Na srečo se ni nikomur nič zgodilo.

DEVET DVIGAL

V zagrebški poslovni hiši smo montirali devet dvigal — 8 osebnih in tovrno. Dvigala je uvozila Lesnina, izdelala pa jih je italijanska tvrdka Sair Falconi iz Novare.

Dvigala je uvozila Lesnina, izdelala pa jih je italijanska tvrdka Sarir Falconi iz Novare.

Dvigala so narejena po sistemu kvadrupleks, kar pomeni, da so štiri dvigala na enem klicnem sistemu. Dovolj je, če pritisnete tipko pri enem dvigalu in eno od štirih bo prišlo. Poseben elektronski sistem ureja, da je frekvenca dvigal čimvečja. Tako se klicu odzove dvigalo, ki po-

tuje v isti smeri oziroma, če dvigala stojijo tisto, ki je najbližje klicnemu mestu.

Kabine so za 14 oseb, tovrno dvigalo lahko pelje 1000 kg ali 19 oseb. Potniška dvigala imajo hitrost 2,25 metrov na sekundo, tovrno pa 1,6 metra na sekundo.

Poseben varovalni sistem preprečuje, da bi se hitrost povečala, prav tako tudi dvigalo ne »pade«, če bi se utrgalo hkrati vseh šest nosilnih vrvi. Če zmanjka električnega toka, lahko potniki obvestijo dežurnega strojnika, kje so in ta ročno spusti dvigalo na postajo.

Vgrajena dvigala zaenkrat predstavljajo najvišje vgrajena dvigala, ki jih je TOZD Dvigalo montirala, saj znaša višina dviga 88 m, dvigala pa imajo 27 postaj.

Za vzdrževanje dvigal bosta v hiši stalno skrbela že omenjena monterja. Tako bo eden dežural v recepciji, drugi v strojnici in vsaka napaka bo takoj popravljena, saj bosta telefonsko povezana s potniki v kabinah.

»Okvar je doslej kar precej. Računava, da bo, ko delavci zapustijo hišo, precej bolje, saj ti večkrat nepravilno ravnaajo z dvigali. Štiri in tovrno že normalno delajo, ostala štiri dvigala pa bodo stekla vsak čas,« sta pripovedovala monterja v dokaj topli strojnici visoko nad Zagrebom.

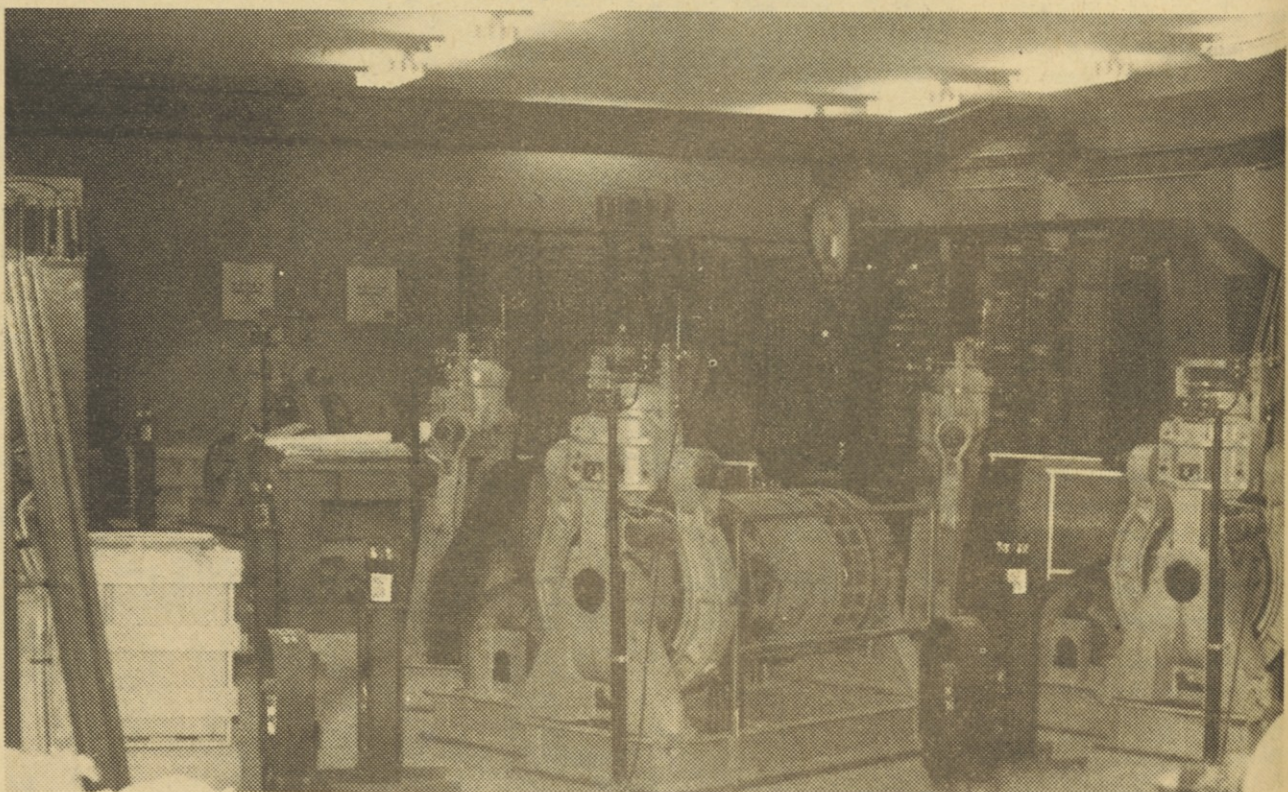
Strojnica je velika kot dvorana. Vgrajeni so ameriški motorji, ki imajo rotor zunaj. Številni releji dajejo videz telefonske centrale ali kaj podobnega.

Dela so bila končana v kratkem roku, opravilo pa jih je v poprečju 6 do 8 monterjev, ob konicah pa 10.

TOZD Dvigalo se že pripravlja za novo gradbišče, in sicer v Beogradu, kjer je za objekt KULA AS že podpisana pogodba z gradbenim podjetjem Rad iz Beograda. Strojnica v Beogradu bo še nekoliko višje kot je zagrebška. V Beogradu bodo monterja Stjepan Buti in Stjepan Potočki v razgovoru s našimi monterji vgradili Frisler Otisova dvigala.

Monterja Stjepan Buti in Stjepan Potočki v razgovoru s našimi monterji vgradili Frisler Otisova dvigala.

Del strojnice v Zagrebu

PRIŠLI — ODŠLI • PRIŠLI — ODŠLI • PRIŠLI — ODŠLI • PRIŠLI — ODŠLI • PRIŠLI — ODŠLI

PRIŠLI

V MESECU MAJU 1976

TOZD »Klima«, Ljubljana
Štrubelj Marjan, KV monter
Hederič Ladislav, KV monter
Seferagič Drago, vajenec
Mirtič Alojz, KV monter
Jenko Rado, KV ključavničar
Jerše Franc, spec. ličar
Samotorčan Igor, KV monter
Štrubelj Pavle, KV monter
Šijaković Rudi, pom. sklad.
Bavdek Stane, pom. sklad.
Javornik Dušan, pom. kriv. ploč.

TOZD »Ogrevanje, vodovod«, Ljubljana
Palčič Andrej, monter
Dobnikar Srečo, spec. monter
Brus Tomaž, spec. monter
Kočar Jože, spec. monter
Bevc Jože, spec. monter
Jerič Feliks, sam. skladiščnik
Mayer Marija, sam. ref. knjigov.
Filipič inž. Ladislav, vodilni tehnolog
Ostrman Martin, monter c. k.
Merlak Ivan, dipl. str. inž. — pripravnik

ZAHVALA

Vsem članom kolektiva in sindikalni organizaciji se zahvaljujem za spremstvo mojega očeta na njegovi zadnji poti in za darovano cvetje.

FRANC DOLNIČAR

TOZD »SKIP«, Ljubljana
Dervarič Silvester, PK pom. ključ.
Dajčman Dušan, PK pom. ključ.
Bostič Vojmir, PK spec. plastikar
Vagaja Janez, PK pom. ličar
Jančar Janez, PK pom. ključ.
Glavan Mitja, PK pom. ključ.
Pugelj Stanislav, PK spec. varilec

TOZD »TRAA«, Ljubljana
Jež Rajko, KV orodjar
Koščak Jože, KV str. ključav.
Samardžić Salko, PK skladiščnik
Kukovec Janez, KV stroj. ključ.

TOZD »Elektromontaža«, Ljubljana
Barešič Zoran, sam. ref. za varstvo
Sax Vladimir, viš. projektant
Beguš Matjaž, KV monter
Reberšek Valentin, KV monter
Kobal Bojan, pom. projektant
Ločniškar Anton, KV monter
Gorela Stanko, KV monter
Kropar Branko, KV ključavničar
Novak Jakob, NK sklad. delavec

TOZD »TEN«, Ljubljana
Božič Vinko, ključavničar KV
Česen Franc, KV RTV mehanik
Grum Marjan, usmerjevalec
Novak Boris, pripravnik

TOZD »Dvigalo«, Ljubljana
Podbevšek Mohor, strojni tehnik

TOZD »Zastopstva«, Ljubljana

Lipovšek Igor, KV monter
Jesih Dušan, KV monter

Delovna skupnost strokovnih služb, Ljubljana

Koprivnjak Verica, snažilka
Rabzelj Vladimir, dipl. iur., pripravnik
Pogačar Andrej, samost. ref. za invest. izgradnjo

TOZD »Projekt, montaža, inženiring«, Maribor

Janžekovič Edvard, NK delavec
Kolečnik Stanislav, KV klepar
Špes Jožica, NK snažilka
Brunšek Verner, VK monter spec.
Zvonimir Huzjak, KV monter
Planinšek Zlatko, PK pomožni monter
Munda Emil, KV monter
Tutek Boris, KV monter
Vrečnak Ivan, NS kopirni manipulant
Strmlan Nada, PU pomožni telefonist
Bogme Jožefa, administrativni referent

TOZD »Projekt, montaža«, Koper

Mužina Marjan, KV monter
Nešič Slavko, NK delavec
Drožina Darjo, NK delavec
Črnac Adrijan, NK delavec

TOZD »TIO«, Idrija

Brus Andrej, KV ključavničar
Rupnik Franc, PK pomožni ključavničar

TOZD »Livarna«, Ivančna gorica

Jesenšek Ivica, SSD delavka
Hofbauer Bogomir, VS delavec
Antončič Alojzija, SSD delavka

TOZD »Elektrokovinar«, Ptuj

Muršič Jožef, KV elektroinstalater
Plošinjak Lidija, ekonomski tehnik
Ranfl Slavko, KV el. instalater
Pacher Feliks, KV mont. ogr. napr.
Vek Branko, KV ključavničar
Bedenik Stanislav, KV ključavničar
Polajžer Dominik, KV ključavničar
Premužič Stanislav, KV vod. instalater
Kramberger Venčeslav, KV strugar

ODŠLI

V MESECU MAJU 1976

TOZD »Klima«, Ljubljana

Zupančič Janez, v JLA
Sakelšek Slavko, v JLA
Kolenc Peter, razv. uč. pog.
Kilibarda Iztok, razv. uč. pog.

TOZD »Ogrevanje, vodovod«, Ljubljana

Korunek Franjo, na željo delavca
Balažič Dragica, na željo delavke
Volarič Marjeta, na željo delavke
Abramovič Stjepan, na željo delavca

TOZD »SKIP«, Ljubljana

Urač Laszlo, v JLA
Radič Vladimir, sporazumno
Seražin Ludvik, sporazumno
Milič Miodrag, na lastno željo
Ramič Iba, na lastno željo

TOZD »TRAA«, Ljubljana

Zupan Jože, sporazumno
Štrukelj Miro, v priporu
Dobovšek Danilo, KV strugar
Gadanec Josip, PK strugar
Kukovec Janez, vajenec

TOZD TRAA
OBJAVLJA

prosta naslednja delovna mesta:

— vodja konstrukcije v razvojnem oddelku

Pogoj: visoka ali višja šolska izobrazba strojno tehnične smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj

— vodilni razvijalec za delo v razvojnem oddelku

Pogoj: visoka izobrazba strojno tehnične smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj.

TOZD »Elektromontaža«, Ljubljana

Sernel Stane, v JLA
Jeraj Darko, v JLA
Žokš Emil, v JLA
Vilčnik Stane, razveljavitev učne pogodbe
Burger inž. Franc, na željo delavca
Hadija Mohamed, na željo delavca
Vidner Jože, na željo delavca
Kramar Franc, na željo delavca
Galuf Zdravko, za določen čas
Škrjanc Alojz, na željo delavca
Kous Janez, na željo delavca

TOZD »TEN«, Ljubljana

Cerar Igor, v JLA
Smrekar Štefan, v JLA
Kavčič Peter, na delavčevo odpoved

TOZD »Zastopstva«, Ljubljana

Juvan Stojan, na željo delavca

TOZD »Družbeni standard«, Ljubljana

Stankovič Blagica, na željo delavke

Delovna skupnost strokovnih služb

Kresal Igor, na željo delavca
Štruel Francka, sporazumno
Cotman Vera, na željo delavke
Čarman Marjeta, na željo delavke
Mahkovec Rihard, upokojitev

TOZD »Projekt, montaža, inženiring«, Maribor

Dedič Dževa, samovoljno
Janžekovič Edvard, samovoljno
Kropec Miran, v JLA
Dolenc Zlatka, za določen čas

TOZD »Projekt, montaža«, Koper

Ogrič Drago, sporazumno
Pečar Marino, v JLA
Čevdek Edo, samovoljno
Grujič Elka, delo za določen čas
Žitko Darijo, razv. uč. pog.

TOZD »TIO«, Idrija

Filipič inž. Stojan, prem. v TOZD OV

TOZD »Livarna«, Ivančna gorica

Zaletel Drago, v JLA
Potočar Ivan, odpoved delavca
Kic Franc, odpoved delavca
Potokar Ivan, odpoved delavca

TOZD »Elektrokovinar«, Ptuj

Kramberger Venčeslav, izjava delavca
Petrovič Dušan, v JLA
Majcen Zoran, pomočnik

V mesecu maju 1976 je bilo v podjetju zaposlenih 5536 delavcev, od teh 873 učencev v gospodarstvu in 76 delavcev v inozemstvu.

Upamo, da se novospregjeti delavci pri nas dobro počutijo!

ZAPOSLENOST IN ZAPOSLOVANJE

1. UVOD

Zaposlovanje in kadrovska politika je bistvena sestavina razvojne politike vsakega podjetja in mora biti skladno in funkcionalno vključena v razvojne plane delovnih organizacij.

Značilnost zadnjih let je hitra rast zaposlenosti, tako da se je povprečno število zaposlenih v Sloveniji povečalo letno za cca 4,5 odstotka. Ker naravni prirastek aktivnega prebivalstva pri nas

omogoča le 1,9 % letno povečanje zaposlenosti, krijejo OZD večje potrebe po delavcih iz drugih republik, pri čemer prednjači gradbeništvo. Premalo pozornosti pa posvečamo zaposlovanju aktivnega prebivalstva iz manj razvitih področij Slovenije, kar seveda pospešuje zaposlovanje le-teh na tujem.

Za boljšo predstavbo omenjenih gibanj si oglejmo tabelo prijav in odjav prebivalstva na področju naše republike v zadnjih petih letih.

TABELA I

Leto	PRIJAVE		Iz tujine	ODJAVE		Selit. saldo za rep.
	Skupaj v republiki	Iz drugih republik		Skupaj iz rep.	V druge republike	
1971	7.442	6.752	690	4.913	4.012	901
1972	7.832	7.042	790	4.475	3.695	780
1973	8.271	7.551	720	4.956	4.015	941
1974	9.646	9.022	624	5.279	3.809	1.470
1975	11.325	10.592	733	4.480	3.780	700
1976 I.	1.239	1.186	53	342	294	48
1976 II.	1.076	1.025	51	343	285	58
Indeks						
I. II. 76						
I. II. 75	117	117	125	103	108	85

Vir: Zavod SR Slovenije za statistiko.

Iz tabele je razvidno, da precej hitro narašča število prijav v republiko, medtem ko so odjave v upadanju. Med prijavljenimi so v večini delavci iz drugih naših republik. Posledica je, da se hitro povečuje selitveni saldo za republiko in to predvsem delovne sile z nižjo ali brez strokovnih kvalifikacij. S hitrim zaposlovanjem smo tako imeli v letu 1975 že 76 % zaposlenega aktivnega prebivalstva.

Ker predvidevamo, da se bo stopnja rasti domačega aktivnega prebivalstva v prihodnje še zniževala, pričakujemo tudi v prihodnjih letih večji priliv delovne sile, predvsem iz drugih republik.

TABELA II

Leto	Zaposleni		Zaposlovanje	
	Zaposleni (tisoč) v družbenem sektorju		Indeks	
	Skupaj	Skupaj	Gospo- darstvo	Negospo- darstvo
			V zaseb. sektor	Osebe, ki je 100
				iščejo zaposlitev
				Prosta delovna mesta
1971	573,8	558,9	476,2	82,7
1972	594,1	579,1	492,4	86,7
1973	615,0	600,5	509,7	90,8
1974	644,3	629,9	534,1	95,8
1975	677,5	662,3	560,7	101,6
1976 I.	687,3	671,9	566,5	105,4
1976 II.	690,5	675,1	569,2	105,9
Indeks				
I. II. 76	103,9	103,9	103,4	106,8
I. II. 75			105,2	103,9

Vir: Zavod SR Slovenije za statistiko.

2. GRADBENIŠTVO

Toliko o zaposlovanju na splošno. Nas pa bomo bolj zanimivo, kakšno je trenutno stanje zaposlovanja v gradbeništvu, kamor v širšem okviru spada naša panoga in še posebej na področju montaže in instalacij, ki je predmet naše dejavnosti.

Ugodna konjunktura v gradbeništvu je v zadnjih letih omogočala hitro povečevanje števila zaposlenih. Za leto 1975 je na primer predvidena družbeni plan povečanje za 2,9 %, dejansko povečanje pa je znašalo 9,4 %, na podlagi vključitve njih ur dela med letom pa celo 12,5 %. Razloga za tako povečano stopnjo zaposlenosti je treba iskati v veliki angažiranosti gradbene operative v zadnjih letih in kratkih rokih gradnje, na katerih so vztrajali investitorji, kar je seveda zahtevalo dodatno zaposlovanje.

Politika hitrega zaposlovanja pa je bila kratkovidna, na kar je opozarjal tudi izvršni odbor združenja TOZD gradbeništva in industrije gradbenega materiala. Posledice pa so se pokazale že kar v prvih mesecih letošnjega leta, zaradi večjega upada naročil za nova investicijska dela. Investitorji so zaradi novih finančnih predpisov namreč postali previdnejši in se trenutno težje odločajo za nove naložbe. Tako gradbeniki predvsem dokončujejo dela po pogodbah iz prejšnjih let. Oktobra do marca letos je bilo na primer v republikah le 14 večjih licitacij za gradbena dela, vrednosti cca 200 milijonov dinarjev. Tako je gradbena operativna ob koncu marca letos za cca 16 % pod planom glede angažiranosti kapacitet. Ker pa so v teh podatkih zajeta tudi razna instalacijska in druga zaključna dela obravnavanih podjetij, je odstotek za čisto gradbeništvo še veliko neugodnejši.

Zatika se tudi pri stanovanjski gradnji, ovira gradbenike predvsem sledeče:

- počastnost ustreznih občinskih služb izdajanju lokacij, raznih soglasij in gradbeni dovoljenj,
- pomanjkanje sredstev za gradnjo sprejemajočih objektov (šole, varstvene ustanove, govine),
- počasnost komunalnih podjetij pri opremljanju zemljišč,
- pomanjkanje sredstev gradbenih podjetij za kreditiranje investitorjev.

Iz navedenih razlogov obstaja možnost, da bo gradbeništvo v poletnih mesecih zaposlovalo komaj kaj več kot polovico svojih zmogljivosti, bo tako ostalo brez prave zaposlitve nekaj tisoč gradbenih delavcev.

3. MONTAŽA IN INSTALACIJE

Po podatkih, s katerimi razpolagamo, je bila v zadnjih nekaj letih stopnja zaposlovanja tudi v

TABELA III

Leto	IMP		DRUGA PODJETJA		RAZMERJE V %	
	Vsi zaposleni	Indeks zaposleni	Vsi zaposleni	Indeks zaposleni	IMP	Drugi
1972	8.414	100	2.953	100	35	65
1973	8.703	103	3.306	112	38	62
1974	10.601	126	4.114	139	39	61
1975	12.134	144	4.586	155	38	62

Iz tabele je razviden velik in precej neenakomeren porast zaposlenih, ki pa je hitrejši v IMP kot v ostalih podjetjih. Vzroki za tako skokovito povečanje zaposlenosti v montažno-instalacijskih podjetjih so podobni onim v gradbeništvu, ugodna konjunktura, napeti roki itd.

Ker lahko s precejšnjo gotovostjo pričakujemo, da bo slabša konjunktura v gradbeništvu prej ali slej vplivala tudi na slabšo zaposlenost instalacijskih kapacitet, je treba tudi pri nas posvetiti kar največjo pozornost pravilnemu kadrovanju in prilagajati kadrovska politika obstoječim razmeram. Če na kratko pregledamo gibanje kadrov po posameznih strokah, pridemo do naslednjih ugotovitev.

1 Vodovodne instalacije

Število vodovodnih instalaterjev posebno hitro narašča v IMP, kjer se je v zadnjih štirih letih podvojilo, medtem ko je v ostalih instalacijskih podjetjih porast precej nižji (za 33 %). Glede na to, da že sedaj opažamo pomanjkanje del na vodovodnih instalacijah, bo torej potrebna previdnost pri nadaljnjem širjenju kapacitet.

2 Centralna kurjava

Zaposlovanje instalaterjev centralne kurjave v IMP glede na ostala obravnavana podjetja zaostaja. V letu 1972 je zaposloval IMP 51 %, v letu 1975 pa le še 43 % od skupnega števila instalaterjev. Tak razvoj seveda pomeni okrepitev konkurenosti v tej stroki, na kar je potrebno računati nadaljnjem kadrovanju.

3 Klima instalacije

Hitri razvoj in visoka konjunktura v zadnjih letih je omogočala hiter porast števila instalaterjev v klimi naprav, posebno v IMP, kjer se je število zaposlenih v tej stroki v štirih letih povečalo skoraj za trikrat. V ostalih podjetjih je porast veliko manjši (za 71 %) in tako zaposluje IMP v letu 1975 cca dve tretjini vseh instalaterjev te stroke. Nadaljnji porast zaposlovanja na tem področju bo odvisen od konjunkturalnih gibanj, gotovo pa bo moral biti bolj umirjen, kot v zadnjih štirih letih.

4 Elektroinstalacije

Število elektroinstalaterjev šibkega in jakega toka v IMP, glede na ostala podjetja stagnira, saj so nekatera druga podjetja v obravnavanem ob-

montažno-instalacijskih podjetjih Slovenije izredno visoka, kar nam prikazuje naslednja tabela, ki vsebuje podatke podjetja IMP in 26 drugih instalacijskih podjetij Slovenije.

dobju precej povečala število teh delavcev. Tako dosega IMP povečanje za 26 %, ostala podjetja pa za 54 %. Torej tudi na tem področju je računati na večje zmogljivosti ostalih podjetij in s tem na večjo konkurenčnost na trgu.

3—5 Tehnični delavci

Tudi zaposlovanje visokostrokovnih kadrov, strojnih in elektro inženirjev ter tehnikov v IMP glede na ostala podjetja zaostaja. Glede na vedno bolj zapletene naloge in potrebe po teh strokovnjakih, posebno v IMP, bi morali v bodoče bolj pospeševati in stimulirati zaposlovanje teh kadrov.

3—6 Administrativni delavci

Na področju zaposlovanja administrativnih poklicev, kamor prištevamo pravnike, analitike, ekonomiste, komercialiste, računovodje in ostale administrativne delavce, beleži IMP precej hitrejši porast kot ostala obravnavana podjetja. V obravnavanem obdobju znaša porast teh kadrov v IMP za 80 %, v ostalih podjetjih pa 45 %.

TABELA IV

Leto	IMP		DRUGA PODJETJA	
	RAZMERJE		RAZMERJE	
	Zaposleni	Adm. del.	Drugi del.	Adm. del.
1972	2.953	341	2.612	11,5
1973	3.306	455	2.851	13,8
1974	4.114	568	3.546	13,8
1975	4.586	613	3.973	13,4

Tu je treba opozoriti na previsok porast nižjestrokovnih delavcev v strukturi teh poklicev, kar je posledica naraščanja potreb po teh kadrih na raznih področjih in se podjetja, po sili razmer, v določenih primerih pač zadovoljijo s kadri, ki se na razne razpise odzivajo. Seveda je to, posebno na daljši rok, škodljiva praksa, ker negativno vpliva na produktivnost in ekonomičnost poslovanja. Na drugi strani pa ugotavljamo pri manjkljaj visokostrokovnih moči s teh področij

dela, posebno strokovnjakov za finance, analitikov, pravnikov, organizatorjev dela itd.

4. ZAKLJUČEK

Osnovni pogoj za uspešno delo katerekoli gospodarske organizacije so poleg ugodnih objektivnih dejavnikov predvsem ugodna kvalifikacijska struktura kadrov, dobra organizacija dela in tehnična opremljenost delovnih mest.

Naša analiza obravnava prvo vprašanje in iz nje izhaja ugotovitev, da IMP zaenkrat še prednjači pred ostalimi podjetji v produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja, da pa se utegnejo te prednosti v bodoče hitro zmanjšati oziroma celo izginiti, če ne bo posvečena kar največja skrb intenzivnemu kadrovanju.

Na področju montažnih poklicev smo zaostali pri centralni kurjavi in elektroinstalacijah, medtem ko smo pri vodovodnih in klima instalacijah v vodečem položaju. Pri visokostrokovnih tehničnih poklicih bo glede na vedno večje zahteve tudi treba posvetiti zaposlovanju največjo pozornost.

Porast števila delavcev na administrativnih oziroma režijskih delovnih mestih je v IMP precej velik. Do neke mere je temu vzrok specifičnost IMP, ki je po proizvodnem programu in prostorno zelo heterogena delovna organizacija. In prav iz tega razloga bo potrebno v bodoče v IMP bolj skrbeti za čim večjo racionalizacijo strokovnih služb v TOZD in DSSS in v zvezi s sodobno organizacijo dela za kvaliteto kadrov na teh delovnih mestih.

K zaključku pa še tole. Ne glede na konjunktorno situacijo na tržišču je treba pri kadrovanju upoštevati naslednja ekonomska načela:

- če kadri ne ustrezajo po svoji strokovnosti, tedaj se njihovo število ponavadi zvišuje in s tem tudi stroški podjetja (produktivnost in ekonomičnost pada),
- če je zaposlenih več oseb, kot je potrebno, tedaj osebje ponavadi ni dovolj izkorišče-

no, povečujejo se osebni izdatki in manjša zaslužek zaposlenih.

Iz tega izhaja velika občutljivost stroškov na spremembe v stopnji zaposlovanja in obsegu proizvodnje in storitev. Zaradi tega so nujne analize gibanja stroškov glede na gibanje stopnje in kvalifikacijske strukture zaposlenih, kar je podlaga za doseg optimalne produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja.

LOJZE ZALAR

ŠIG 76 • ŠIG 76 • ŠIG 76 • ŠIG 76 • ŠIG 76

Keglanje v Trbovljah

Ob praznovanju 100-letnice Cementarne Trbovlje so bili zaposleni mnenja, da lahko oni organizirajo in privabijo v Trbovlje čimveč gradbincev, da bi skupaj proslavili in tekmovali v kegljanju za prvenstvo gradbincev Slovenije. Kot zamišljeno, tako tudi izvršeno in v Trbovljah se je od 21. do 23. maja in od 28. do 30. maja odvijalo tekmovanje v kegljanju za ženske ekipe po 4 x 100 lučaje, za moške pa borbene igre 10 mož.

Če rečemo, da se je pri ženskih ekipah tekmovanje končalo nekako po pričakovanju glede na rezultate prejšnjih let, pa to ne drži za moške ekipe, kjer se je vrh, pa tudi sicer precej spremenilo glede na to, da se je do lani na ŠIG metalo 6 x 100 lučaje. Tu bi takoj omenil zavidljiv uspeh naše ekipe, saj si je priborila odlično 4. mesto in s tem tudi nastop v finalu septembra v Kranju, kjer pa tudi ni brez možnosti.

Metali so: Remih, Golobič, Škrjanc, Stražišar, Kumer, Rihter, Dolinar, Bizjak, Nerad in Vidmajer.

Tudi ženske so metale zelo dobro in zasedle 7. mesto s 1503 podrtimi keglji. Metale pa so: Nevenka Hrs, Giuliana Križman, Ivanka Korošec in Darinka Krštinc.

Rezultati: Ingrad 904, Cementarna 894, Gorica 884, IMP 881, Zasavje 876, 11. Gradis 806, 25. Sl. ceste 714, 30. Tehnika 697. Metalo je 55 ekip.

Ženske: Gradis 1647, Ingrad 1587, Cementarna 1546, Pionir 1523, Konstruktor 1521, Stavbenik 1507, IMP 1503. Metalo je 30 ekip.

Balinanje v Novi Gorici

SGP »GORICA« je bilo organizator tekmovanja 5. junija 1976 v balinanju za ŠIG 76. Na baliniških klubov »Nova Gorica« so se spoprijeli balinarji iz vseh koncev Slovenije, da bi z natančnim bližanjem in dobrimi meti dokazali, kje je ta šport najbolj razvit. Včasih so bile v prednosti ekipe iz Primorske. Sedaj pa se jim enakovredno pridružujejo tudi ekipe iz ostalih področij Slovenije. Med njimi tudi naša, saj brani dvakratni zaporedni naslov zmagovalcev na ŠIG in tudi letos ima velike možnosti, da ponovi uspeh, saj so se že plasirali med štiri nastopajoče ekipe v finale, ki bo septembra v Kranju. Poleg naših so se plasirali v finale od 32 ekip še naslednji: Stavbenik, Primorje in Gorica.

Zaželimo našim v finalu tretji zaporedni uspeh, saj so Šubic, Lavrenčič, Tekavec, Sojer in Jager tega tudi zmožni.

Odbojka v Ljubljani

GP Tehnika je bilo organizator odbojke ŠIG 76 za moške in ženske ekipe. Tekmovanje je bilo v nedeljo, 13. junija 1976 v športnem parku Kodeljevo. Nastopilo je 16 ženskih in 29 moških ekip, med njimi tudi naši. Če smo dosegli s pomla-

jeno moško ekipo uspeh — plasma med štiri finaliste, pa tega ne moremo reči za žensko ekipo, ki se je sicer borila za uspeh, toda videti je bilo, da so premalo uigrane. Zato bi bilo prav, da bi v bodoče ob tolikšnem številu zaposlenih žensk v IMP le našli zanimanje za odbojko pri nekaterih, saj bi tudi sebi koristile z razgibavanjem in dobrim počutjem.

Prijavite se lahko tov. Majdi Cotič, Titova 37, da bi se lažje dogovorili za termine igranja.

Vabljenje — prijavite se!

Drugi četverboj

Kegljaška sekcija IMP, TOZD PM Koper, je organizirala v soboto, 29. maja 1976 tradicionalni četverboj za prehodni pokal v kegljanju za moške ekipe in ženske posamezno. Tekmovanje je bilo na kegljišču hotela Metropol v Luciji pri Portorožu.

Na samem začetku je vse izgledalo, da bodo lep prehodni pokal tokrat odnesli Mariborčani, toda športna sreča jih je zapustila, ko so tekmovalci TOZD TRAA od tretjega mesta poskočili na zmagovalno prvo mesto, samo z 12 keglji razlike pred PM Koper.

Pri moških ekipah so bili rezultati naslednji: 1. TOZD TRAA 2256 kegljev, 2. TOZD PM 2244 kegljev, 3. TOZD PMI 2228 kegljev, 4. TOZD OV 2146 kegljev.

Moški posamezno: 1. Škrjanc Lojze 414 kegljev, 2. Kodrič Bogdan 408 kegljev, 3. Fujs Franc 401 kegljev.

Ženske posamezno: 1. Hrs Nevenka 351 kegljev, 2. Križman Giuliana 344 kegljev, 3. Korošec Ivanka 339 kegljev, 4. Nusdorfer Vera 313 kegljev.

Tekmovanje je potekalo v veselem vzdušju in z veliko borbenostjo vseh ekip. Kljub temu, da je bila ekipa PM Koper domačin, se je počutila kot gost na tekmovalnem. Brez podpore domačih ljudi in breme organizacije tekmovalca, ki je bilo prepuščeno ekipi sami, so bili prehud napor, da bi ekipa ponovila uspeh iz Ankarana leta 1974, ko se je OOS polno angažirala v organiziranju tekmovalca.

SEBASTJAN KUMAR

Občinsko prvenstvo v kegljanju

ZTKO Bežigrad je organiziral tekmovanje v kegljanju za leto 1976.

Nastopilo je 20 ženskih in 26 moških ekip. Tudi na tem tekmovalnem smo zabeležili dober rezultat naših ekip, saj sta ženski ekipi zasedli 3. in 4. mesto, moška pa četrto.

Ženske so metale 2 x 100, moški pa 6 x 100 lučaje. Omeniti velja drugi rezultat HRŠOVE in majhno razliko med našima ekipama HRS : C. Korošec in Krštinc : I. Korošec, pa tudi sicer so razlike zelo minimalne.

Rezultati — ženske: Sl. ceste 664, Termika 660, IMP I. 656, IMP H. 653, ELEKTROTEHNA 646, itd.

Moški: ELEKTROTEHNA 2479, TERMIKA 2425, Geol. zavod 2392, IMP 2388, GRAL 2347, itd.

Nogomet v Grosupljem

Dne 9. 6. 1976 je bilo na igrišču NK Grosuplje že tradicionalno srečanje med dvema proizvajalcema dvigal.

TOZD Dvigalo je po izredno razburljivem, toda fair srečanju, slavila zmago 2:1 nad ekipo servisa »RADE KONČAR« Ljubljana. Tekma se je pričela ob 17. uri. Enajsterici TOZD Dvigala je po slabšem prvem polčasu, ko so gosti povedli z 1:0, uspelo v drugem polčasu z zelo dobro igro v napadu in obrambi, spremeniti rezultat v svoj korist.

Zmaga PMI Maribor

Tekmovanje med TOZD IMP v odbojki je bilo 5. junija 1976 na igrišču »ILIRIJA« v Ljubljani, s pričetkom ob 8.30.

Prijavljenih je bilo 9 ekip. Nastopale so naslednje ekipe: TIO Idrija, TEN Ljubljana, DSSS Klima, PMI Maribor, PB Ljubljana, EM Ljubljana, OV Ljubljana.

Tekmovalca se ni udeležila ekipa PM Koper. Tekmovanje je bilo v dveh skupinah.

1. skupina: DSSS, TIO, PMI, EM
2. skupina: PB, TEN, KLIMA, OV

Razpored tekem je bil na osnovi žrebanja naslednji:

1. skupina (predtekmovalje)

1. DSSS : TIO 2:0 (15:2, 15:6)
2. PMI : EM 2:0 (15:4, 15:6)
3. PMI : DSSS 1:2 (15:2, 10:5, 10:15)
4. EM : TIO 1:2 (15:6, 1:15, 7:15)
5. PMI : TIO 2:0 (15:6, 15:5)
6. EM : DSSS 0:2 (7:15, 8:15)

2. skupina

1. PB : TEN 2:0 (15:6, 15:8)
2. KLIMA : OV 1:2 (6:15, 15:9, 11:15)
3. PB : KLIMA 2:0 (15:3, 15:13)
4. OV : TEN 0:2 (1:15, 4:15)
5. KLIMA : TEN 0:2 (1:15, 6:15)
6. OV : PB 0:2 (2:15, 11:15)

Tekmovanje v polfinalu

Iz 1. skupine sta se v polfinale plasirali ekipi DSSS in PMI, iz druge pa PB in TEN.

Po teh tekмах: 1. DSSS : TEN 0:2 (9:15, 5:15)

2. PB : MB 1:2 (15:11, 19:15, 10:15)

Finalna tekmovalca

Za 3. in 4. mesto bi morali igrati ekipi DSSS in PB. Ekipa DSSS je predala tekmo brez boja.

Za 1. in 2. mesto sta odigrali ekipi PMI : TEN 2:0 (15:9, 16:14)

Končni vrstni red:

1. ekipa PMI Maribor
2. ekipa TEN Ljubljana
3. ekipa PB Ljubljana
4. ekipa DSSS Ljubljana

15 ekip v malem nogometu

Praznik nogometa bi lahko dejali soboti 19. 6. 1976 v Ivančni gorici. Zbralo se je namreč 15 ekip naših TOZD, ki so v prijateljskem in nogometnem vzdušju prispevali k razpoloženju, kakršnega so si vsi organizatorji zamislili že v začetku dneva. Ko je tov. direktor Mendiževac toplo pozdravil vse nastopajoče in na kratko opisal delo v livarni, katero so si vsi tudi ogledali, je v spomin na to srečanje predal vsem ekipam odlitek livarja — delo res posebne vrednosti. Tudi tehnični del so tovariši iz Ivančne gorice opravili res dobro, tako da je tekmovanje nemoteno potekalo.

V dopoldanskem predtekmovanju v štirih izžebanih skupinah smo videli, da so se nekatere ekipe dobro pripravile, kar so izrazile z danimi goli. Več ekip je računalo na sam vrh, toda prvo mesto je samo eno, zato pa toliko dražje. Malo nepričakovano, toda povsem zaslužno so mladi igralci TEN Jarkovič Branko, Golubič Ivan, Drvarič Stane, Zupanc Roman, Mitrovič Aco, Berki Jože, Ilič Pero, Kramar Miro, dosegli uspeh, katerega jim ni zavidati, saj so pokazali res tehnično zelo dopadljiv nogomet.

Med kosilom je bilo slišati več pripomb na račun žreba, sodnikov, smole, neizkoriščenih priložnosti za dosego golov, utrujenosti ipd. Toda igre v polfinalu in finalu so pokazale, da so te ekipe zaslužno v popoldanskem tekmovanju za razvrstitev od 1 do 4. mesta.

Zmagovalna ekipa je prejela pokal, vsi nastopajoči pa so pohvalili organizatorje za njihovo delo v pripravi tekmovanja.

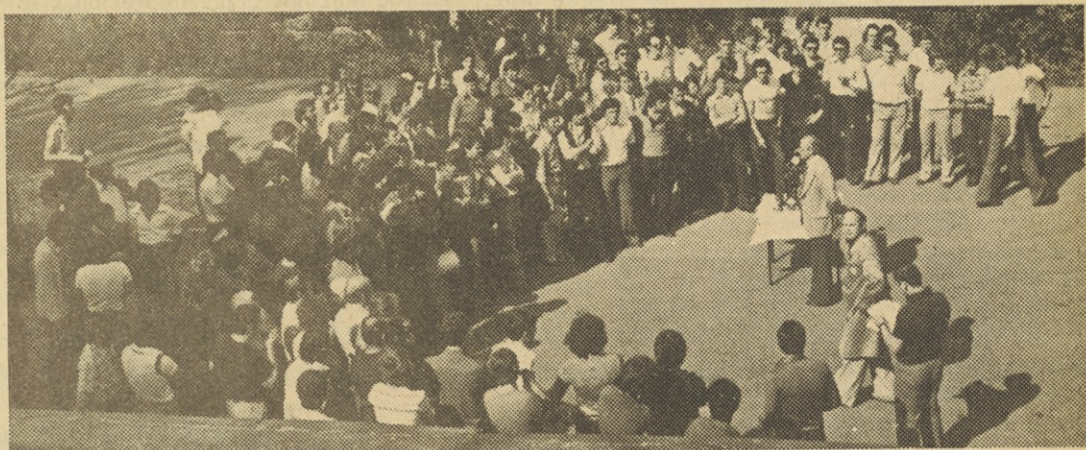
Rezultati predtekmovanja:

Rezultati predtekmovanja: PM : DSSS 5:1, ELK : BLISK 3:2, KLIMA : LIV. 1:0, PM : BLISK 2:1, ELK : DSSS 4:0, BLISK : DSSS 1:2, PM : ELK 2:0, OV : DVGALO 1:0, PMI : SKIP 2:1, OV : PMI 1:2, SKIP : DVGALO 5:3, KLIMA:ELM 1:1, PMI:DVGALO 1:0, OV: SKIP 1:5, TEN : PB 3:1, TRAA : TIO 3:2, TEN : TIO 6:2, TRAA : PB 0:1, TIO : PB 1:3, TEN : TRAA 2:2, ELM : LIV 4:3.

Polfinale: PM : PMI 1:0, TEN : ELM 0:0, 3:2 z devetmetrovkami.

Finale: za 3. in 4. mesto ELM : PMI 3:0, za 1. in 2. mesto TEN : PM 2:1.

Zmagovalec medtozdnega tekmovanja je ekipa TEN Ljubljana.

Slovesna otvoritev pred livarno v Ivančni gorici

Napeti boji na igrišču

Ekipa TOZD Livarna

Direktor TOZD Livarna tov. Mendiževac je vsem ekipam izročil odlitek livarja — simbol livarja, ki so ga izdelali sami

Igralci TOZD Blisk

Obračun in perspektive

Vsak dan slišimo nova opozorila o energetskih problemih in o problemih onesnaževanja zraka in vode. Vsak dan so bolj glasni tisti, ki jim ni vseeno, ko gledajo v naših potočkih pločevinaste škatle in ostanke polivinila po vejah ob strugah ali pa jato poginulih rib v naših rekah. Na žalost pa je njihov glas še prešibak. Ne more prevpiti velike množice tistih, ki se jim zdi, da so ta naravna bogastva neuničljiva in da je to le hobi nekaterih zenesenjakov. Pa si oglejmo nekaj števil, ki nam bodo jasno pokazale vrednost voda in naše neodgovorno ravnanje. Na svetu je kar 70 % PREBIVALSTVA, KI NIMA DOVOLJ PITNE VODE. V Angliji trpi zaradi pomanjkanja pitne vode 600 milijonov prebivalcev, v Afriki 140 milijonov, v Latinski Ameriki in Karibih 90 milijonov, ob vzhodnem Sredozemlju 140 milijonov, ob zahodnem Pacifiku 60 milijonov. Tisti srečneži, ki imajo dovolj vode, jih pa kar 90 % uporablja vodo take kvalitete, ki je zdravju škodljiva.

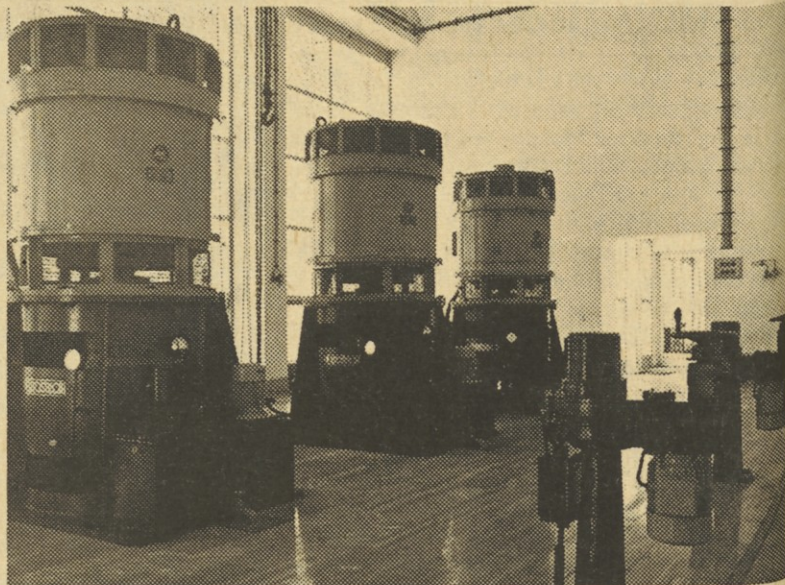
Avtor članka, ki navaja te podatke, tudi piše: »Nam, ki živimo v predelih, kjer je zdrave vode vsaj zaenkrat še v izobilju, je težko dojeti prave dimenzije te problematike.« Pa imamo mi te vode danes še v izobilju? Kaj bi na to rekli prebivalci Vrhnike, ki so zaradi vode zboleli za hepatitisom? Kaj bi rekli prebivalci Cerknice, ki pijejo vodo iz potoka, ob katerem so v zgornjem toku gnojne jame? Kaj bi rekli prebivalci Novega Sada, ko jim priteče iz pip rjava voda? In kaj pravijo prebivalci ob reki Reki?

Naše podjetje oziroma TOZD Elektromontaža se že dolgo časa zaveda teh problemov. Več kot 15 let je že minilo, odkar smo pričeli z deli na prvem vodovodu. Negotovi so bili prvi koraki. Delali smo po tujih projektih, s tujim materialom. Kmalu pa smo spoznali, da vse le ni tako težko, da mi ne bi zmogli teh del. Začeli smo sami projektirati, uporabljati smo pričeli domači material. Sami smo iskali boljše rešitve. Ni bilo lahko. Veliko naporov smo vložili. Tudi veliko prostega časa smo žrtvovali. Najtežje pa je bilo dopovedati nekaterim ljudem, da smo na pravi poti.

Če pogledamo dosedanje delo, lahko trdimo, da smo naredili veliko črpalnih in prečrpalnih postaj od daljinsko upravljanjih, do popolnoma avtomatskih. Po velikosti črpalk so to od 5 kW pa vse do 560 kW. Projekte pa imamo že celo za črpalne agregate, moči 1250 kW. Pri tem pa ne pozabljamo na pomanjkanje električne energije v določenih časovnih obdobjih — tarifno upravljanje ali na izkoriščanje cenejše vode — programsko upravljanje ali na specifične pogoje, npr.: pogon črpalk z elektromotorjem ali s turbino. To pa že niso vsakodnevne rešitve.

Pri napravah za čiščenje pitne vode so problemi precej drugačni. Rešiti je treba doziranje raznih kemikalij, odvod usedlin, kvalitetno filtriranje in končno uskladiti celotno avtomatiko, tako da skup vseh naprav predstavlja eno programsko celoto. Projektirali in izvedli smo že več naprav za čiščenje pitne vode. Od prvih težav smo danes prišli že tako daleč, da nam celotni postroji obratujejo brez napak. V pogonu so zadnje namreč že po nekaj let.

V filter postajah je potrebno zelo veliko število servo pogonov. Za pogoje dela v filter postajah je dala hidravlika zelo dobre rezultate. Zato smo tudi ta dela vključili v program oziroma v področje našega »kompleta«. Naš kooperant za tovrstna dela je Iskra — TIO Lesce.

Črpalna postaja vodovoda Gradole.

Kloriranje vode je zelo važen element v sklopu celotne naprave. Če hočemo, da nam črpalna postaja obratuje popolnoma avtomatsko, moramo vključiti v celoto tudi avtomatski klorinator. Zato smo se spoprijeli tudi s temi problemi in lahko danes sprojektiramo in izvedemo celotne instalacije za avtomatsko kloriranje, in to od najbolj enostavnih, da doziramo določeno nastavljeno količino v času, ko deluje črpalna, pa vse do sistema, ki dozira klor v odvisnosti od količine vode in kvalitete vode, tako da imamo praktično konstantno vrednost rezidualnega klora kljub spremenljivim pogojem.

Zelo važno področje v napravah za preskrbo z vodo je prenos podatkov. Lahko je to zveza med vodohramom in črpalno postajo, ali zveza med posameznimi objekti in komandnim centrom. Pogoji na terenu so nas prisilili, da smo do sedaj uporabljali že naslednje vrste prenosnih sistemov: prenos podatkov po fizičnih vodih, po PTT vodih in brezžično — z UKV napravami. Največkrat uporabljamo fizične vode. Za razliko od starih sistemov uporabljamo izključno telefonske kable in s tem prihranimo veliko denarja.

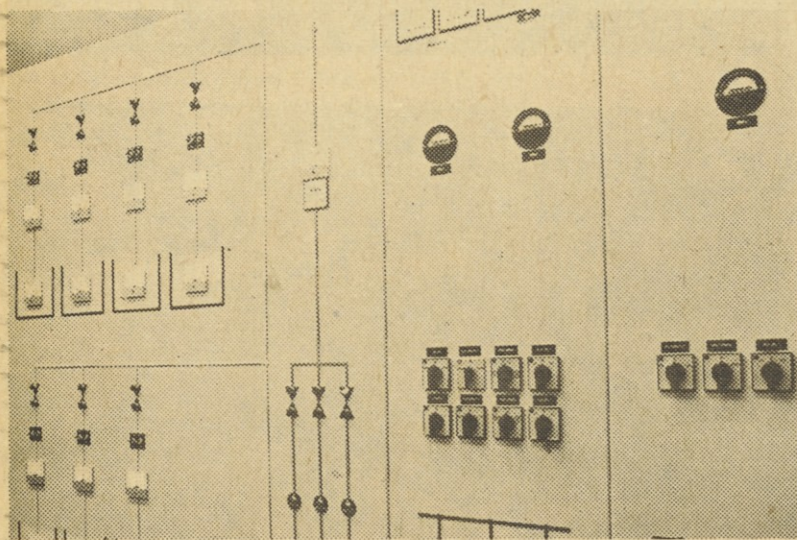
Če moramo vzpostaviti zvezo med objekti, ko so cevovodi že položeni in rovi zasuti, potem lahko uporabimo PTT vode — prečne zveze, kolikor jih ima pošta na razpolago. Tonfrekvenčni sistem, ki smo ga uporabili za prenos podatkov in upravljanje s črpalno postajo, deluje po prestanih »otroških bolezni« zelo zanesljivo.

Vedno širše področje uporabe si uveljavlja prenos podatkov po UKV mreži. Do sedaj smo projektirali in izvedli take zveze v Zagrebu, Karlovcu, Drnišu, Splitu, Rogaški Slatini, Novem Sadu. Vse naprave delujejo brezhibno.

Da bi zadovoljili vse naše potrebe, to je: prenos zvezne meritve nivoja signal minimalnega nivoja, potrebne limitne pare za upravljanje črpalk, signal na napake in signala vloma v objekt, smo sodelovali pri idejah razvoja naprav. Danes imamo že na voljo Model 10, Model 50, Model 100, Model 200. S temi napravami rešimo lahko avtomatiko ne preveč razsežnih sistemov.

Za nadzor in upravljanje skupine avtomatskih in polavtomatskih postrojev smo izvedli že več komandnih centrov. Slika nam prikazuje del takega centra v Vodovodu Karlovac. Projektiranje takih centrov ni enostavna zadeva preprosto zato, ker moramo vedno poznati celotno dokončno rešitev sistema. Centre moramo potem projektirati tako, da ustrezajo vsem pogojem, ko so popolnoma zgrajeni, predvideti pa moramo etapno izgradnjo. Ker nam ročniki nimajo dovolj izkušenj, pade vse breme in vsa odgovornost na nas.

Iz dosedanjega opisa je razvidno, da je naše delo na področju avtomatizacije vodovodov izredno široko. Kljub temu pa to ni dovolj, da bi lahko ponudili naročniku kompletna dela, ki spadajo v elektro dejavnost. Ker pa je naš želja, da bi lahko naročnikom ponudili »paket« naprav, ki jih potrebuje v črpalnih ali čistilnih napravah ter napravah za čiščenje odpadnih voda, smo razširili naš obseg del. Nekatere od teh del že projektno rešujemo, druge pa imamo v programu za naslednje obdobje.

Komandna plošča vodovoda Karlovac.